

О НОВОМ ПОРОДИЧНОПРАВНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

Ново породичноправно законодавство Социјалистичке Републике Македоније донето је у току 1973. године. Тако, 29. јануара те године донети су закони о односима родитеља и деце, о старатељству и о усвојењу, а 25. септембра — Закон о браку ⁽¹⁾. То законодавство садржи, највећим делом, решења која су била усвојена и у ранијем савезном породичноправном законодавству ⁽²⁾. Али, то законодавство садржи, такође, и нека друкчија решења. О тим значајнијим друкчијим решењима биће речи у даљем излагању.

I

1. Закон о браку Социјалистичке Републике Македоније усвојио је друкчије решење у односу на услове за закључење и пуноважност брака од решења које је усвојено у Основном закону о браку.

Према члану 13. Основног закона о браку (ОЗБ), „за постојање брака потребно је да су два лица различитог пола изјавила пред надлежним државним органом, на начин предвиђен у закону, сагласност да ступе у брак”. То значи да је, према ОЗБ-у, за постојање брака потребно да буду испуњена три битна услова: постојање двају лица различитог пола, њихова сагласност да ступе у брак и законом прописана форма брака. Уколико нису испуњена сва та три битна услова, такав брак сматрао се непостојећим (члан 35).

Према члану 5. Закона о браку Социјалистичке Републике Македоније (ЗБ), „брак се закључује између два лица различитог пола, која су пред надлежним органом изјавила сагласност да хоће да закључе брак”.

---

(1) Закон о односима родитеља и деце, Закон о старатељству и Закон о усвојењу објављени су у „Службеном веснику СРМ” број 5/1973, а Закон о браку у „Службеном веснику СРМ” број 35/1973.

(2) Раније савезно породичноправно законодавство, као што је познато, сачињавали су: Основни закон о браку (пречишћени текст, „Службени лист СФРЈ” број 28/1965); Основни закон о односима родитеља и деце („Службени лист ФНРЈ” број 104/1947. и „Службени лист СФРЈ” број 10/1965); Основни закон о усвојењу („Службени лист ФНРЈ” број 30/1947 и 24/1952. и „Службени лист СФРЈ” број 10/1965) и Основни закон о старатељству („Службени лист СФРЈ” број 16/1965. и 23/1965).

Одредба тога члана веома је слична одредби о битним условима за закључење брака, коју садржи члан 13. ОЗБ. Међутим, између тих двеју одредаба ипак постоји једна дубока суштинска разлика. Наиме, непостојања битних услова из члана 13. ОЗБ-а санкционисано је непостојањем брака. Међутим, непостојање услова из члана 5. ЗБ није санкционисано: такав брак не сматра се непостојећим, јер ЗБ не познаје категорију непостојећег брака. Такав брак се, чак, не може ни поништити, јер непостојање тих услова није предвиђено ни као разлог за поништење брака. Код таквог стања ствари, може се десити да постоје бракови који су закључени између лица која нису различитог пола, или у којих није постигнута сагласност воља брачних другова, или који нису закључени у законом прописаној форми, што може бити чест случај. Сви ти бракови су, међутим, супротни духу самог ЗБ. При таквом стању ствари, ако се такви бракови појаве у пракси, а њих ће сигурно бити, судови су без неке нарочите потребе стављени у тешку ситуацију: уместо да примене конкретну и јасну одредбу, какву је садржао члан 35, став 1. ОЗБ, они ће морати да попуњавају правну празнину и своје одлуке да заснивају на принципима ЗБ.

2. Закон о браку Социјалистичке Републике Македоније усвојио је, такође, друкчија решења и у односу на поједине брачне сметње и друге разлоге за ништавост брака од решења која су усвојена у Основном закону о браку.

Тако, према члану 17. ОЗБ, „не може ступити у брак умоболно лице, ни лице неспособно за расуђивање”. Према тој одредби, сам факат постојања умоболности и неспособности за расуђивање претставља брачну сметњу. Разлози за такво постављање одредбе ове брачне сметње били су, поред осталог, и еугеничког карактера. Санкција у случају постојања ове брачне сметње била је апсолутна ништавост брака (члан 38).

Према члану 8. ЗБ, пак, „не може закључити брак лице које због душевног обољења или заосталог душевног развитка *није у стању да схвати значај брака и обавеза које произилазе из њега*, нити лице које је неспособно за расуђивање” (подвукао ДПГ). То значи да, према члану 8. ЗБ, „душевно обољење”, као и заостали душевни развитак, сами по себи не представљају сметње за закључење брака, ако таква душевно болесна лица и лица заосталог душевног развитка могу „да схвате значај брака и обавеза које произилазе из њега”. При таквом стању ствари, ЗБ је занемариво еугенички карактер ове брачне сметње и омогућио легализовање заједнице живота мужа и жене, не водећи рачуна о томе да из те заједнице могу произаћи ментално оптерећена деца.

Према члану 22. ОЗБ, забрањен је брак између усвојитеља и усвојеника, као и између стараоца и његовог штићеника за време трајања старатељства. Према тој одредби, ова два односа (однос усвојитеља-усвојеник и однос стараоца — штићеник) представљала су брачне забране. То значи да је матичар, у претходном поступку, био дужан да упозори будуће брачне другове на постојање ове забране, и својим решењем, у смислу члана 28, става 3 да одбије склапање брака. Али, уколико, из било кога разлога, и поред постојања неке од ових брачних забрана брак,

буде закључен, он је пуноважан: санкција тога закључења брака, јесте само раскидање усвојења.

За разлику од ОЗБ-а, у ЗБ-у је усвојење предвиђено као брачна сметња (члана 10) чије је постојање санкционирано поништењем брака (члан 41, ал. 3). О односу старалац — штићеник, пак, у том Закону нема никаквих одредаба (3).

Одредбе ОЗБ-а о неважности брака, и посебно о његовој ништавности, веома су јасне и правно-технички дотеране. Сваком разлогу ништавности брака посвећен је посебан члан. То омогућава лакше и једноставније коришћење и навођење тих одредаба. За разлику од ОЗБ-а, одредбе о разлозима неважности брака, или тачније о разлозима који доводе до те неважности, дате су у ЗБ-у у једном члану који има само један став са осам алинеја (члан 41). Слична је ситуација и са одредбама које прописују изузетке чије постојање доводи до тога, да се неважећи брак неће поништити: и те су одредбе дате само у једном члану са једним ставом који садржи седам алинеја (члан 42).

Али, разлике одредаба о неважности или тачније о ништавности брака садржаних у ОЗБ-у и у ЗБ-у нису само правно-техничког карактера. Постоје још и неке друге разлике.

Тако, као што је већ истакнуто, ЗБ, за разлику од ОЗБ-а, прописује ништавност брака и у случају постојања сродства заснованог усвојењем, а то ће рећи у случају постојања грађанског сродства. У одређеној линији и степену. Исто тако, ЗБ садржи одредбу да се брак неће поништити: у случају постојања малолетства брачне другарице која је остала бремена пре подношења тужбе за поништење брака, а то поништење она не тражи; у случају закључења брака преко пуномоћника са пуномоћјем које није било издато на начин прописан законом или које је било поништено, ако су се брачни другови из таквог брака саживели; и у случају закључења фиктивног брака, ако су се после тога брачни другови саживели (члан 42, ал. 5. и 6).

3. Закон о браку Социјалистичке Републике Македоније усвојио је друкчија решења и у односу на узроке за развод брака од решења која су усвојена у Основном закону о браку.

Тако, према ОЗБ-у, постојао је један општи релативан узрок за развод брака (неподношљив заједнички живота, члан 53) и неколико посебних и апсолутних разлога за развод брака (прељуба — члан 54, рабење о глави — члан 55, злостављање — члан 56, неизлечива умна болест настала после склапања брака — члан 57, злонамерно и неоправдано напуштање — члан 58, нестанак — члан 59. и осуда за одређени вид кривичних дела — члан 60). Међутим, ОЗБ није познавао установу развода

(3) Породичноправно законодавство Социјалистичке Републике Македоније познаје како потпуно, тако исто и непотпуно усвојење. О потпуном усвојењу видети у даљем излагању под III. Непотпуно усвојење регулисано је на начин на који је оно било регулисано и у ранијем савезном породичноправном законодавству. — С обзиром на то да се потпуним усвојењем заснивају односи који се заснивају рабењем, то и потпуно усвојење представља брачну сметњу у линијама и степенима у којима такву сметњу представља крвно сродство. — Непотпуно усвојење представља брачну сметњу само између усвојеника и усвојитеља.

брака на основу узајамне сагласности брачних другова. Он је, додуше, давао могућност брачним друговима споразумно да траже развод брака, али се и у том случају брак разводио због неподношљивог заједничког живота брачних другова, а не због тога што су се брачни другови сложили да се њихов брак разведе.

За разлику од ОЗБ-а, ЗБ, пре свега, полази од тога, да се брак може развести на основу „узајамне сагласности брачних другова“. Ако, међутим, они имају малолетну децу или пунолетну децу која нису способна да се старају само о себи, „потребно је да поднесу споразум о начину вршења родитељских права, као и о издржавању и васпитању деце, који је у интересу деце“. При томе, „суд ће донети одлуку за развод брака по 'узајамној сагласности брачних другова ако утврди да су они ту сагласност донели слободно, озбиљно и непоколебљиво“ (члан 51). Но, за доношење такве одлуке такође је потребно обавезно лично присуство брачних другова на рочишту на коме суд покушава њихово мирење: без таквог присуства сматра се да је захтев за развод брака повучен (члан 66).

Други разлог за развод брака, према ЗБ-у, је неподношљив заједнички живот брачних другова. У том случају сваки од брачних другова може тражити развод брака. Међутим, ако је до неподношљивог заједничког живота дошло по искључивој кривици једног брачног друга, право да захтева развод брака припада само другом брачном другу (члан 52. ЗБ).

Најзад, трећи и последњи разлог за развод брака јесте фактички престанак брачне заједнице за време дуже од три године. У том случају сваки од брачних другова може тражити развод брака (члан 53. ЗБ).

Одредбе о разлозима за развод брака, садржане у ЗБ-у, тако постављене су, да омогућавају, с једне стране, релативно лак и једноставан развод брака и, с друге стране, довољно ефикасну заштиту деце из тога брака. Питање је, само, да ли баш то њихово својство (омогућавање релативно лаког и једноставног развода брака) неће бити у пракси злоупотребљено. На то питање може дати сигуран и тачан одговор само будућа пракса.

4. Најзад, Закон о браку Социјалистичке Републике Македоније усвојио је друкчија решења и у односу на неке последице развода брака од решења која су усвојена у Основном закону о браку.

Основни закон о браку садржи правило, према коме имовина, коју су супрузи стекли радом у току брака, јесте њихова заједничка имовина. При томе, у случају спора, удео сваког брачног друга у заједничкој имовини одређује суд према његовом доприносу, процењујући све околности (члан 8). То правило важи и за деобу заједничке имовине у случају развода брака.

Закон о браку Социјалистичке Републике Македоније такође садржи одредбу о заједничкој имовини брачних другова која је слична одредби из члана 8. ОЗБ-а (члан 31. у вези са чланом 30). Тај Закон садржи и одредбе о деоби те имовине како за време трајања брака, тако исто и у случају његовог развода. Али, те одредбе нису постављене на истим принципима. Тако, према ЗБ-у, за време трајања брака брачни другови могу да поделе заједничку имовину сами да захтевају да то учини надлежни

суд у ванпарничном поступку (члан 35. став 1). При томе, за разлику од ОЗБ-а, ЗБ не садржи правила о томе, на који ће се начин утврђивати величина дела сваког брачног друга. Он само садржи одредбе о томе, шта ће се урачунати у део сваког брачног друга и које ће ствари првенствено припасти у део сваког брачног друга (члан 36). — У случају развода брака, међутим, као и у случају престанка брака на други начин (смрћу и проглашењем за умрлог), према ЗБ-у, „брачним друговима припада једнаки део заједничке имовине”, с тим што „на захтев једног од брачних другова суд може да му одреди већи део заједничке имовине, ако докаже да је његов допринос у заједничкој имовини очигледно и знатно већи од доприноса другог брачног друга” (члан 37). Тако постављена, наведена одредба члана 37. ЗБ, у оном њеном делу који се односи на одређивање већег дела, применљива је на престанак брака разводом, али је неприменљива на престанак брака смрћу или проглашењем за умрлог: у том случају право захтевања већег дела у заједничкој имовини уместо брачном другу требало је признати његовим наследницима.

Основни закон о браку садржи правило према коме се, у случају развода брака, обични поклони задржавају, а несразмерни враћају. Тај закон предвиђа и изузетак од тога правила, према коме брачни друг који није крив за развод брака задржава све поклоне које је примио од брачног друга чијом је кривицом брак разведен, а има право да захтева од њега враћање несразмерних поклона које му је дао пре закључења брака или у току брака (члан 63). За разлику од ОЗБ-а, ЗБ садржи само опште правило о враћању поклона. Према њему, обични поклони се не враћају, док се несразмерни враћају без обзира на евентуалну кривицу о разводу брака (члан 55).

Између ОЗБ-а и ЗБ-а постоји и разлика у регулацију материје о издржавању необезбеђеног од стране обезбеђеног разведеног брачног друга. Према ОЗБ-у то се издржавање, приликом његовог досуђивања од стране надлежног суда, не везује за рок (члан 67). Према ЗБ-у, пак, то се издржавање у наведеном случају везује за рок од „највише пет година по разводу брака”. По протеку тога рока, на захтев примаоца издржавања, „суд може да продужи право на издржавање” „ако утврди да за то постоје оправдани разлози” (члан 61). Међутим, то решење ставља необезбеђеног разведеног брачног друга као примаоца издржавања у неповољан положај, терајући га да води судски поступак за продужавање издржавања и да у том поступку доказује да постоје оправдани разлози за продужење издржавања. Целисходније је било да је законодавац пошао обратним путем: да је прописао давање издржавања на неодређено време, и да је дао могућност даваоцу издржавања да доказује да се ситуација примаоца издржавања променила, па да, због тога, треба да престане његова обавеза давања издржавања.

II

1. Основни закон о односима родитеља и деце (ОЗОРД) права и дужности родитеља да се старају о личности, правима и интересима своје малолетне деце означава заједничким изразом „родитељско право”. Тај

израз, у наведеном смислу, доследно је употребљен у појединим одредбама тога закона (члан 1, 2, 12, 13 и други). За разлику од ОЗОРД-а, Закон о односима родитеља и деце Социјалистичке Републике Македоније (ЗОРД) не познаје израз „родитељско право”, већ оперише изразом „права и дужности родитеља” (члан 1, 2, 3, 40 и други).

2. У ОЗОРД-у нема одредаба о материнству детета. Међутим, ЗОРД садржи одредбе и о тој материји. Према њему, материнство се заснива рађањем детета. То значи да је мајка детета жена која га је родила. Међутим, ако је у матичну књигу рођених као мајка детета уписана друга жена, а не она која га је родила, материнство тако уписане жене може бити оспоравано. То се оспоравање може вршити у року од шест месеци од дана сазнања о рађању детета. То оспоравање одговарајућом тужбом могу вршити: дете, жена која је уписана као мајка детета, њен супруг, жена која себе сматра мајком детета као и њен супруг (члан 6).

У условима обављања порођаја у одговарајућим здравственим установама, као и у другим условима, могућа је грешка у уписивању материнства детета. Због тога су целисходне одредбе ЗБ-а о материнству детета. Међутим, у тим одредбама постоји једна нелогичност: нелогично је то што је одређено течење рока за то оспоравање „од дана сазнања о рођењу детета” када то оспоравање врши само дете. У том случају течење тога рока требало је на одговарајући начин везати за пунолетство детета.

3. Према ОЗОРД-у, право на тужбу за утврђивање ванбрачног очинства детета, када ту тужбу подноси његова ванбрачна мајка или његов старалац, није везано за рок. Када, пак, ту тужбу подноси ванбрачно дете, његово право на подношење тужбе везано је за рок од пет година, који започиње да тече од пунолетства детета (члан 25, став 1). За разлику од ОЗОРД-а, ЗОРД је у ту материју унео већу правну сигурност и право на подизање наведене тужбе у сва три случаја везао за рок од три године (члан 11).

4. У материји оспоравања брачног очинства такође постоје извесне разлике између ОЗОРД-а и ЗОРД-а.

Тако, према ОЗОРД-у, брачни отац може оспоравати брачно очинство детета у року од шест месеци од дана сазнања за рођење детета (члан 28). Истоветну одредбу садржи и ЗОРД (члан 13). Али, ЗОРД садржи још и следећу одредбу: „Ако се по истеку рока за подношење тужбе из предходног члана (из члана 13 — ДПГ) открију несумњиви докази да су пруг није отац детета које је родила његова супруга, на његов захтев Врховни суд Македоније може одлучити о продужавању рока за оспоравање очинства”, с тим што се захтев за такво продужење рока не може поднети по пунолетству детета (члан 14).

Исто тако, према ОЗОРД-у, оспоравање очинства од стране детета није везано за рок (члан 30). Међутим, ЗОРД то оспоравање везује за рок од три године од пунолетства детета (члан 16).

Најзад, ЗОРД предвиђа два случаја у којима се не може оспоравати очинство детета. То оспоравање се не може вршити тада када је, уз писмену сагласност брачног оца, мајка детета оплођена вештачким

путем (члан 18). То се оспоравање не може вршити ни после смрти детета (члан 19). Сличних одредаба нема у ОЗОРД-у.

5. Најзад, ЗОРД садржи и две одредбе о обавези издржавања, којих нема у ОЗОРД-у. Тако, према члану 32. ЗОРД-а, отац ванбрачног детета дужан је, сразмерно својим могућностима, да учествује у трошковима створеним бременошћу и порођајем ванбрачне мајке, као и у трошковима издржавања ванбрачне мајке за време од три месеца пре порођаја и једне године после порођаја. — Исто тако, према члану 34, ставу 2. ЗОРД-а, уколико школовање и стручно образовање деце продужује и после њиховог пунолетства, родитељи су дужни, према својим могућностима, да и даље издржавају своју децу до редовног завршетка школовања односно стручног образовања, али најкасније до навршене 26-те године живота детета.

III

Закон о усвојењу Социјалистичке Републике Македоније (ЗУ) садржи само једно значајније друкчије решење у односу на Основни закон о усвојењу (ОЗУ). То се друкчије решење састоји у томе, што ЗУ познаје два вида усвојења (потпуно и непотпуно усвојење), док ОЗУ познаје само један вид (непотпуно усвојење).

Непотпуно усвојење ЗУ регулише на начин на који је оно регулисано и у ОЗУ. — Потпуним усвојењем, према ЗУ, заснивају се такви односи какви се заснивају и рађањем (члан 1, став 1). Усвојиоци при овом усвојењу могу бити или брачни другови заједно, или брачни друг родитеља детета које се усваја (члан 8). У случају потпуног усвојења, у матичну књигу рођених као родитељи усвојеног детета уписују се његови усвојиоци (члан 18). Између усвојиоца и његове породице и усвојеника и његовог потомства потпуно усвојење доводи до заснивања таквих права и дужности, каква се заснивају између крвних сродника (члан 20, став 1). Брачни другови споразумно одређују презиме заједнички усвојеног детета (члан 22, став 1). При потпуном усвојењу наследна права усвојеника и његовог потомства према усвојиоцу и његовој породици и обратно изједначена су са наследним правима крвних сродника (члан 23). И најзад, потпуно усвојење не може се раскинути (члан 25).

IV

Закон о старатељству Социјалистичке Републике Македоније такође садржи само једно значајније друкчије решење у односу на Основни закон о старатељству. Он је могућност малолетног штићеника да сам обавља одређене своје послове везао за навршену 15-ту годину живота (члан 39. тога Закона). Основни закон о старатељству, међутим, ту је могућност везао за навршену 14. годину живота (члан 41. тога Закона).

Др Димитар Поп-Георгиев

РЕЗЮМЕ

О новом семейном законодательстве Социалистической Республики Македонии

Новое семейное законодательство СР Македонии содержит, в основном, те же решения как и прежде действовавшее союзное законодательство, но оно содержит и некоторые отличающиеся от них решения.

Важнейшие, иные отличия решений в области брачного законодательства следующие: отсутствие категории несуществующего брака; отбрасывание евгенетического значения душевной болезни как брачной помехи; введение усыновления в качестве брачной помехи; установление исключений из правил о расторжении брака; сведение причин к разводу брака на взаимное согласие супругов на невозможность совместной жизни и на фактическое прекращение брачного союза свыше трех лет; в случае развода брака признание за каждым супругом права на получение равной доли общего имущества; возвращение несоразмерного дарения в случаях развода брака является правилом без исключений; и расширение права получения содержания другим супругом при его нетрудоспособности и нуждаемости на срок до 5 лет со дня развода брака с тем, что суд в уважительных случаях этот срок может продолжить.

Важнейшие отличия в области законодательства об отношениях родителей и детей следующие: регулирование вопросов материнства; сокращение отдельных сроков обращения в суд с иском об установлении или отрицания отцовства; введение обязательства содержания внебрачной матери отцом внебрачного ребенка в течение трех месяцев до и одного года после родов; продолжение обязательства содержания ребенка за время его учебы до достижения им 26 лет.

Законодательство об усыновлении содержит лишь одно значительное отличие: оно ввело и институт полного усыновления со всем вытекающими отсюда последствиями.

Законодательство о попечительстве содержит также лишь одно значительное отличие: границу между старшим и младшим несовершеннолетним лицом, находящимся под попечительством, повысило с 14 на 15 лет.

SUMMARY

On the New Family Legal Legislation of the Socialistic Republic of Macedonia

The new family legal legislation of the SR Macedonia contains mainly the same solutions as the former federal family legal legislation. But, it also contains some different ones.

The following are some of the more important different solutions in the field of marital legal legislation: non-observance of the nonexisting marriage category; neglect of the eugenic importance of mental disease as the obstruction for marriage; introduction of adoption as the obstruction for marriage; proscription of exceptions from the rule on annulment of marriage; reduction of causes for divorce to the mutual consent of the spouses, unbearable life together and factual discontinuance of marital community for the period of time longer than three years; presumption of equal parts of joint property in the case of divorce; return of the unproportional presents in the case of divorce as the rule without exceptions; limitation of the right of support (alimony) of the divorced spouse not provided for living to the period of five years, which can be prolonged by court from just reasons.

The following are some of the more important solutions in the field of legislation on the relations between parents and children; regulation of the subject-matter of maternity; reduction of certain terms for bringing the action for the establishment or challenge of paterhood; introduction of the obligation for illegitimate father to support the illegitimate mother for three months before and one year after the childbirth; extension of the obligation of supporting an adult child during its regular schooling till its 26th year of life.

The legislation on adoption contains only one important difference: the institution of complete adoption has been introduced with all its consequences.

The legislation on guardianship also contains only one important difference; the border-line between the senior and junior minors under guardianship has been moved from 14th to 15th year of life.

RÉSUMÉ

La nouvelle législation de droit familial de la République socialiste de Macédoine

La nouvelle législation de droit familial de la République socialiste de Macédoine contient, généralement, les mêmes solutions que l'ancienne législation de droit familial fédérale. Cependant, elle contient aussi certaines autres solutions.

Les autres solutions différentes importantes dans le domaine de la législation de droit familial sont les suivantes: l'ignorance de la catégorie du mariage inexistant; la négligence de l'importance eugénique de l'aliénation mentale en tant qu'empêchement au mariage; l'introduction de l'adoption en tant qu'empêchement au mariage; la prescription des exceptions à la règle sur l'annulation du mariage; la réduction des causes du divorce au consentement mutuel des conjoints; l'impossibilité de continuer la vie en commun et la cessation de fait de la communauté conjugale pendant une durée de plus de trois ans; l'hypothèse des parts égales des biens communs en cas de divorce; la restitution des cadeaux disproportionnés en cas de divorce comme règle sans exception; et l'attribution du droit à la pension alimentaire de l'époux divorcé s'il est sans ressources pendant une période de cinq ans à compter du jour du prononcé du divorce, le tribunal peut prolonger ce délai pour des raisons justifiées.

Les solutions différentes présentant de l'importance dans le domaine de la législation relative aux rapports entre les parents et les enfants sont les suivantes: la réglementation de la matière de la maternité; la réduction de certains délais pour la demande en justice concernant la reconnaissance ou la contestation de la paternité; l'introduction de l'obligation de la pension alimentaire de la mère illégitime de la part du père illégitime de l'enfant trois mois avant et un an après l'accouchement; et la continuation de l'obligation de la pension alimentaire de l'enfant majeur qui poursuit des études normales jusqu'à sa vingt-sixième année.

La législation relative à l'adoption ne contient qu'une seule différence de plus d'importance: on a introduit l'institution de l'adoption complète avec toutes ses conséquences.

La législation relative à la tutelle contient aussi une seule différence importante: jusqu'à présent on distinguait les mineurs de moins de 14 ans des mineurs ayant 14 ans révolus maintenant cette limite est portée à 15 ans.